SKLEP SVETA (EU) 2021/1102

z dne 28. junija 2021

o pozivu Komisiji, naj predloži študijo o razmerah v Uniji in možnostih v zvezi z uvajanjem, vrednotenjem, proizvodnjo, trženjem in uporabo nevretenčarskih biotskih agensov na ozemlju Unije ter predlog, če je to primerno glede na rezultate študije

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 241 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Biotični agensi so naravni sovražniki, antagonisti ali kompetitorji ali drugi organizmi, ki se, neposredno ali posredno, uporabljajo za obvladovanje škodljivih organizmov rastlin, vključno s karantenskimi škodljivimi organizmi z zatiranjem prenašalcev, plevela in invazivnih tujerodnih rastlin.

(2) Ta sklep velja samo za nevretenčarske biotične agense, kot so žuželke, vključno z samci sterilnih žuželk, pršice in ogorčice.

(3) Pristopi in vrste predpisov, ki veljajo za spuščanje, vrednotenje in gibanje biotičnih agensov so v državah članicah zelo različni. Vendar biotični agensi ne poznajo meja in se lahko razširijo tudi zunaj ozemelj, na katerih so bili namerno izpuščeni zaradi obvladovanja škodljivcev, plevela in invazivnih tujerodnih rastlin.

(4) Biotični agensi, ki se pogosto uporabljajo v rastlinjakih, imajo vse večji pomen v trajnostnem kmetijstvu in gozdarstvu, in sicer pri izvajanju integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi in ekološkega kmetovanja. Trajnostni kmetijski sistemi bistveno prispevajo k prehodu Unije na trajnostne prehranske sisteme, kot je določeno v sporočilu Komisije „Strategija Od vil do vilic za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem“ in sporočilu Komisije „Evropski zeleni dogovor“, to pa podpira tudi prihodnja skupna kmetijska politika. V povezavi s tem uporaba biotičnih agensov prispeva k zmanjšanju odvisnosti od kemičnih fitofarmacevtskih sredstev.

(5) Cilj Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]) je zaščititi Unijo pred vnosom novih škodljivih organizmov, hkrati pa učinkoviteje obvladovati obstoječe škodljive organizme. Politika glede zdravja rastlin iz te uredbe se osredotoča zlasti na odkrivanje novih škodljivih organizmov rastlin po vsem svetu, preprečevanje vnosa takih škodljivih organizmov rastlin na ozemlje Unije ter njihovo zgodnje odkrivanje in izkoreninjenje .

(6) Vnos, naselitev in širjenje škodljivih organizmov rastlin lahko ogrozijo trajnost kmetijstva, gozdov, naravnega okolja, biotske raznovrstnosti in ekosistemov. Svetovna trgovina, pretok ljudi, podnebne spremembe in ekstremni vremenski pojavi negativno vplivajo na razširjenost škodljivih organizmov in fitosanitarna tveganja. Nove eksotične vrste škodljivcev ogrožajo tudi obstoječe kmetijske in gozdarske proizvodne sisteme v Uniji ter domorodne rastlinske in živalske vrste. Vnos naravnega sovražnika iz regije, iz katere izvira škodljivi organizem, lahko prispeva k ustrezni strategiji varstva, vendar lahko pomeni tveganje za domorodne rastlinske in živalske vrste. Zato je pred vnosom vseh biotičnih agensov potrebna znanstvena ocena možnih vplivov na zdravje rastlin in biotsko raznovrstnost, in sicer na podlagi standardne metodologije, vključno z morebitnimi neželenimi učinki na neciljne vrste, ekosisteme in biotsko raznovrstnost na splošno.

(7) Znano je, da se zaradi večjega povpraševanja kmetov, upravljavcev zelenih površin in vrtnarjev, ki si prizadevajo zmanjšati svojo odvisnost od kemičnih fitofarmacevtskih sredstev, uporaba biotičnih agensov povečuje.

([1]) Uredba (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, spremembi uredb (EU) št. 228/2013, (EU) št. 652/2014 in (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 69/464/EGS, 74/647/EGS, 93/85/EGS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES in 2007/33/ES (UL L 317, 23.11.2016, str. 4).

(8) Mednarodne organizacije, zlasti Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo preko Mednarodne konvencije o varstvu rastlin (IPPC) ter Evropska in sredozemska organizacija za varstvo rastlin (EPPO), so razvili mednarodne fitosanitarne standarde in smernice za varno uporabo biotičnih agensov in imajo pomembno vlogo pri razvoju standardov za analizo tveganja in raziskave.

(9) Proizvajalci biotičnih agensov, vključno z malimi in srednjimi podjetji (MSP), ponujajo inovativne in specifične rešitve za zaščito pridelka. Nadzor nad kakovostjo biotičnih agensov je ključen za zagotavljanje njihove varnosti in učinkovitosti.

(10) Če bi bil pristop v državah članicah bolj usklajen, bi bil razvoj varnih biotičnih agensov in dostop do trga z njimi lažji. S tem se bodo odprle priložnosti za kmetijske in gozdarske proizvodne sisteme ter za obvladovanje škodljivih organizmov rastlin, hkrati pa bo zagotovljeno varovanje zdravja in okolja.

(11) Svet meni, da je študija o razmerah v Uniji in možnostih v zvezi z uvajanjem, vrednotenjem, proizvodnjo, trženjem in uporabo biotičnih agensov na ozemlju Unije potrebna, da bi se izboljšali razpoložljivost in dostopnost biotičnih agensov za uporabnike, hkrati pa zagotovila varnost ljudi, živali, rastlin, okolja in prehranska varnost v skladu z Medinstitucionalnim sporazumom z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ([2]) ter zlasti odstavkom 10 Sporazuma o uporabi členov 225 in 241 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

(12) Med takšnimi možnostmi so npr. ocena, ali bi se lahko harmonizirala merila, postopki in odločanje v Uniji; možnosti za programe Unije na področju raziskav, inovacij in razširjanja znanja ter za okrepljeno sodelovanje z ustreznimi mednarodnimi organizacijami, da se pospeši dostop do trga in poveča dostopnost biotičnih agensov; ter možnosti za podpiranje naložb, inovacij in varne uporabe biotičnih agensov za zatiranje škodljivih organizmov rastlin kot prvi korak k usklajeni opredelitvi širšega koncepta biotičnega varstva rastlin –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Svet poziva Komisijo, naj do 31. decembra 2022 predloži študijo o razmerah v zvezi z uvajanjem, proizvodnjo, vrednotenjem, trženjem in uporabo biotičnih agensov na ozemlju Unije. Ovrednotiti bi bilo treba tudi možnosti za harmonizacijo postopkov na celotnem ozemlju Unije, da se spodbudi uvajanje biotičnih agensov in dostop do trga z njimi, podprejo naložbe in inovacije ter prispeva k varni uporabi biotičnih agensov, tudi kadar so potrebni za karantensko zatiranje škodljivcev na zahtevo organov za zdravje rastlin.

Člen 2

Svet poziva Komisijo, naj, če bo to primerno glede na rezultate študije, predloži predlog ali ga obvesti o drugih ukrepih, ki bi jih bilo treba sprejeti na podlagi študije.

Člen 3

Ta sklep začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

([2]) Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o boljši pripravi zakonodaje (UL L 123, 12.5.2016, str. 1).

V Luxembourgu, 28. junija 2021

Za Svet
predsednica
M. do C. ANTUNES